

Przestępczości nieletnich: rola kobiet, rodziny i społeczeństwa

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 21 czerwca 2007 r. w sprawie przestępczości nieletnich, roli kobiet, rodziny i społeczeństwa (2007/2011(INI))

Parlament Europejski,

- uwzględniając Konwencję ONZ o prawach dziecka z dnia 20 listopada 1989 r., w szczególności art. 37 i 40,
- uwzględniając Wzorcowe reguły minimum Narodów Zjednoczonych dotyczące wymiaru sprawiedliwości wobec nieletnich („reguły pekińskie”) z 1985 r., przyjęte rezolucją Zgromadzenia Ogólnego 40/33 z dnia 29 listopada 1985 r.,
- uwzględniając Wskazania Narodów Zjednoczonych dotyczące zapobiegania przestępczości nieletnich („wskazania z Rijadu”) z 1990 r., przyjęte rezolucją Zgromadzenia Ogólnego 45/112 z dnia 14 grudnia 1990 r.,
- uwzględniając Reguły Narodów Zjednoczonych dotyczące Ochrony Nieletnich Pozbawionych Wolności, przyjęte rezolucją Zgromadzenia Ogólnego 45/113 z dnia 14 grudnia 1990 r.,
- uwzględniając Europejski traktat Rady Europy w sprawie wykonywania praw z dnia 25 stycznia 1996 r., w szczególności art. 1 oraz art. 3 do 9,
- uwzględniając zalecenie Komitetu Ministrów Rady Europy dla państw członkowskich w sprawie nowych sposobów podejścia do przestępczości młodocianych i roli wymiaru sprawiedliwości wobec nieletnich (Rec (2003)20) z dnia 24 września 2003 r.¹,
- uwzględniając zalecenie Komitetu Ministrów Rady Europy w sprawie reakcji społecznych wobec przestępczości młodocianych, (Rec (87)20) z dnia 17 września 1987 r.²,
- uwzględniając zalecenie Komitetu Ministrów Rady Europy w sprawie reakcji społecznych wobec przestępczości młodocianych wśród rodzin imigrantów, (Rec (88) 6E) z dnia 18 kwietnia 1988 r.³,
- uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej, w szczególności art. 6, oraz postanowienia tytułu VI dotyczące współpracy policyjnej i sądowej w sprawach karnych,
- uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności tytuł XI dotyczący polityki społecznej, edukacji, kształcenia zawodowego i młodzieży, zwłaszcza art. 137,
- uwzględniając program ramowy dotyczący współpracy policyjnej i sądowej w sprawach

¹ Rec(2003)20.

² Rec(87)20.

³ Rec(88)6.

karnych (AGIS), który wygasł z dniem 31 grudnia 2006 r., oraz rozporządzenie Rady (WE) nr 168/2007 ustanawiające Agencję Praw Podstawowych Unii Europejskiej, przyjęte w dniu 15 lutego 2007 r.⁴,

- uwzględniając swoje stanowisko z dnia 30 listopada 2006 r. w sprawie projektu decyzji Rady upoważniającej Agencję Praw Podstawowych Unii Europejskiej do podejmowania działań w obszarach, o których mowa w tytule VI Traktatu o Unii Europejskiej⁵,
 - uwzględniając swoje stanowisko z dnia 22 maja 2007 r. w sprawie wspólnego stanowiska Rady z myślą o przyjęciu decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającej na lata 2007 – 2013 program szczegółowy służący zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec dzieci, młodzieży i kobiet oraz ochronie ofiar i grup ryzyka (Daphne III), będący częścią programu ogólnego „Prawa podstawowe i sprawiedliwość”⁶,
 - uwzględniając komunikat Komisji zatytułowany „W kierunku strategii UE na rzecz praw dziecka” (COM(2006)0367),
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 8 lipca 1992 r. w sprawie Europejskiej karty praw dziecka⁷, w szczególności ust. 8.22 i 8.23,
 - uwzględniając decyzję Rady⁸ 2001/427/JAI z dnia 28 maja 2001 r. ustanawiającą europejską sieć prewencji kryminalnej,
 - uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego z dnia 15 marca 2006 r. w sprawie zapobiegania przestępczości nieletnich, sposobów postępowania w kwestii przestępczości nieletnich oraz roli wymiaru sprawiedliwości wobec nieletnich w Unii Europejskiej⁹,
 - uwzględniając wnioski z konferencji „Młodzież a przestępczość: perspektywa europejska” zorganizowanej w Glasgow w dniach 5-7 września 2005 r. w czasie trwania brytyjskiego przewodnictwa Rady
 - uwzględniając ostatnie sprawozdania roczne Europejskiego Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii,
 - uwzględniając art. 45 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Praw Kobiet i Równouprawnienia (A6-0212/2007),
- A. mając na uwadze, że przestępczość nieletnich z natury stanowi większe zagrożenie niż przestępczość dorosłych, ponieważ zjawisko to dotyka szczególnie wrażliwej części populacji w okresie rozwoju osobowego i stwarza zagrożenie wykluczeniem społecznym i napiętnowaniem osób nieletnich w bardzo wczesnej fazie życia społecznego,
- B. mając na uwadze, że przerywanie nauki stanowi jeden z czynników zwiększających ryzyko

⁴ Dz.U. L 53 z 22.2.2007, str. 1.

⁵ Teksty przyjęte w tym dniu, P6_TA(2006)0510.

⁶ Teksty przyjęte w tym dniu, P6_TA(2007)0188.

⁷ Dz.U. C 241 z 21.9.1992, str. 67.

⁸ Dz.U. L 153 z 8.6.2001, str.1.

⁹ Dz.U. C 110 z 9.5.2006, str. 75.

przestępczości nieletnich,

- C. mając na uwadze, że badania na szczeblu krajowym, europejskim i międzynarodowym dowodzą, że w ciągu ostatnich dwudziestu lat zjawisko przestępczości nieletnich znacznie się zaostrzyło,
- D. mając na uwadze, że przestępczość nieletnich staje się niepokojąca ze względu na masowy charakter, jaki obecnie przybiera z uwagi na obniżenie wieku wkraczania na drogę przestępczości, wzrost liczby występów popełnianych przez dzieci poniżej 13 roku życia oraz fakt, że ich zachowanie jest coraz bardziej okrutne,
- E. mając na uwadze, że obecny sposób uzyskiwania i przedstawiania danych statystycznych dotyczących przestępczości nieletnich nie odpowiada ani rzeczywistym potrzebom ani obecnym warunkom, co czyni tym pilniejszą konieczność posiadania wiarygodnych danych na szczeblu krajowym,
- F. mając na uwadze, że niełatwo jest klasyfikować w oderwaniu od rzeczywistości przyczyny powodujące przestępczość nieletnich, ponieważ droga prowadząca ich do zachowań społecznie odbiegających od normy i w konsekwencji przestępczych w każdym przypadku wynika z indywidualnych szczególnych okoliczności tworzonych przez ich przeżycia i związanych z głównymi biegunami, wokół których rozwija się każde dziecko, tzn. rodziną, szkołą, gronem przyjaciół oraz w szerszym zakresie środowiskiem społeczno-gospodarczym, w którym żyje,
- G. mając na uwadze, że główne czynniki powodujące przestępczość nieletnich to: brak organizacji, komunikacji i właściwych wzorców w rodzinie spowodowany często nieobecnością rodziców, problemy psychopatologiczne spowodowane przemocą i wykorzystywaniem seksualnym w rodzinie, nieprzekazywanie wartości społecznych w szkołach, a także ubóstwo, bezrobocie, wykluczenie społeczne i rasizm; mając na uwadze, że inne istotne czynniki to silna tendencja do naśladowania cechująca młodzież, której osobowość się rozwija, zaburzenia osobowości związane ze spożywaniem alkoholu i używaniem narkotyków oraz pokazywanie w mediach, jak również na stronach internetowych i w grach komputerowych przykładów bezmyślnej, nadmiernej i niepotrzebnej przemocy,
- H. mając na uwadze, że odbiegające od normy zachowanie młodzieży nie zawsze ma za przyczynę sytuację rodzinną,
- I. mając na uwadze, że wzrost konsumpcji konopi i innych narkotyków i/lub alkoholu przez młodzież ma ścisły związek ze wzrostem przestępczości nieletnich,
- J. mając na uwadze, że migranci, zwłaszcza małoletni, podlegają w dużo większym stopniu kontroli społecznej, co może prowadzić do przypuszczeń, że problem przestępczości nieletnich dotyka w pierwszym rzędzie środowisk migrantów, nie zaś całego społeczeństwa, poglądu nie tylko błędnego, ale społecznie niebezpiecznego,
- K. mając na uwadze, że dwie „obecne” formy przestępczości nieletnich polegają na tworzeniu „gangów młodzieżowych” oraz na wzroście przemocy w środowisku szkolnym, zjawiskach o szczególnym nasileniu w niektórych państwach członkowskich i których badanie, a także ewentualne środki zaradcze, okazują się złożone,

- L. mając na uwadze, że rozmiar takich zjawisk jak powstawanie zorganizowanych gangów brutalnej młodzieży spowodował w niektórych państwach członkowskich otwarcie debaty nad koniecznością zmian w prawie karnym dla nieletnich,
- M. mając na uwadze, że w niektórych państwach członkowskich okolice szkoły, a nawet podwórka szkolne, również w dzielnicach uprzywilejowanych, stały się strefami bezprawia (oferowanie narkotyków, przemoc - czasami z użyciem broni białej, różnego rodzaju wymuszenia i rozwój niebezpiecznych gier - patrz zjawisko „happy slapping” z umieszczaniem na stronach internetowych robionych telefonami komórkowymi zdjęć obrazujących sceny przemocy),
- N. mając na uwadze, że w ostatnich latach miały miejsce postępujące zmiany krajowych przepisów prawa karnego odnoszących się do nieletnich, które powinny być nakierowane na prewencję, środki sądowe lub pozasądowe oraz na resocjalizację i rehabilitację, wraz z terapią w niezbędnych przypadkach; że należy jednak podkreślić, że wdrożenie tych nowych środków jest często niewykonalne z uwagi na brak odpowiedniej nowoczesnej infrastruktury i odpowiednio przeszkolonego personelu, (skreślenie) ograniczone środki finansowe, czasem z uwagi na brak woli zainteresowanych podmiotów, a czasem z uwagi na wewnętrzne wady systemu,
- O. mając na uwadze, że lawina obrazów scen skrajnej przemocy i sprzętu pornograficznego w grach, telewizji i internecie, a także wykorzystywanie przez środki masowego przekazu obrazu nieletnich przestępców i ofiar graniczą często z naruszaniem podstawowych praw dziecka i przyczyniają się do banalizowania przemocy,
- P. stwierdzając, że statystyki publikowane w niektórych państwach członkowskich wskazują, że od 70% do 80% nieletnich przestępców, którzy zostali ukarani za pierwsze przestępstwo, nie dopuszcza się ponownie przestępstwa,
- Q. mając na uwadze publikowane w niektórych państwach członkowskich opracowania i artykuły ujawniające wzrost liczby przypadków przemocy stosowanej przez młodzież wobec rodziców oraz bezsilność, jaką odczuwają ci ostatni,
- R. mając na uwadze, że sieci przestępczości zorganizowanej najmują nieletnich przestępców do swojej działalności;
- S. mając na uwadze, że w ramach europejskiej sieci prewencji kryminalnej ustanowionej w 2001 r. utworzono specjalną grupę roboczą ds. przestępczości nieletnich, która rozpoczęła sporządzanie szczegółowej analizy porównawczej obejmującej 27 państw członkowskich, która będzie stanowiła podstawę przyszłych kierunków rozwoju polityki Unii w tej dziedzinie,
 - 1. podkreśla, że jedynym sposobem skutecznej walki z przestępczością nieletnich jest przyjęcie na szczeblu krajowym i europejskim zintegrowanej strategii zawierającej następujące trzy zasady przewodnie: prewencja, środki sądowe i pozasądowe oraz integracja społeczna całej młodzieży,

Polityki na szczeblu krajowym

- 2. podkreśla kluczowe znaczenie bezpośredniego zaangażowania wszystkich zainteresowanych stron w społeczeństwie w planowanie i wdrażanie zintegrowanej strategii

krajowej, którą powinny współtworzyć: centralna administracja państwowa, władze regionalne i lokalne, kierownictwo wspólnoty szkolnej, rodzina, organizacje pozarządowe, zwłaszcza zajmujące się młodzieżą, społeczeństwo obywatelskie i wszyscy obywatele; utrzymuje również znaczenie dysponowania odpowiednimi środkami finansowymi, które umożliwiają wdrażanie skutecznych środków na rzecz walki z przestępczością nieletnich;

3. jest zdania, że konieczność skutecznej walki z przestępczością nieletnich sprawia, że konieczna jest zintegrowana i efektywna polityka obejmująca szkołę, społeczeństwo, rodzinę i szkolnictwo, która przyczyni się do przekazywania wartości społecznych i obywatelskich oraz do wczesnej socjalizacji młodzieży; uważa poza tym, że niezbędne jest opracowanie polityki ukierunkowanej na lepszą spójność gospodarczą i społeczną, mającej na celu zmniejszenie nierówności społecznej oraz walkę z wykluczeniem społecznym i biedą, ze szczególnym uwzględnieniem ubóstwa wśród dzieci;
4. uważa, że konieczne jest, by rodziny, wychowawcy i społeczeństwo od najwcześniejszych lat przekazywali młodzieży wartości;
5. jest zdania, że zapobieganie przestępczości nieletnich wymaga również polityki publicznej w innych dziedzinach, w tym w mieszkalnictwie, zatrudnieniu, szkoleniach zawodowych, spędzaniu czasu wolnego i wymianie młodzieżowej;
6. przypomina, że zarówno rodziny, jak i szkoły oraz społeczeństwo w ogóle muszą uczestniczyć w walce z rosnącym zjawiskiem przemocy młodzieży;
7. zwraca uwagę państw członkowskich na specyficzną rolę rodziny na każdym etapie walki z przestępczością nieletnich i wzywa je do ustanowienia odpowiedniego wsparcia dla rodziców;
8. zachęca państwa członkowskie do przewidzenia w ich polityce krajowej wprowadzenia rocznego urlopu rodzicielskiego, umożliwiającego rodzinom, które sobie tego życzą, postawienie na pierwszym planie początkowego wychowania ich dziecka, mającego podstawowe znaczenie w jego rozwoju uczuciowym;
9. zachęca państwa członkowskie do przyznania szczególnej pomocy rodzinom stojącym wobec problemów materialnych i społecznych; podkreśla, że przyjęcie środków mających na celu zaspokojenie podstawowych potrzeb w zakresie mieszkania i żywności, zagwarantowany wszystkim członkom rodziny, poczynając od dzieci, dostęp do podstawowego wykształcenia i opieki zdrowotnej, jak również działania zmierzające do zagwarantowania członkom tych rodzin sprawiedliwego dostępu do rynku pracy i do życia społecznego, ekonomicznego i politycznego przyczynią się do zagwarantowania zdrowego i uczciwego środowiska rodzinnego dla rozwoju i pierwszej socjalizacji dzieci;
10. zachęca państwa członkowskie do udostępnienia zasobów niezbędnych do rozszerzenia usług skutecznej pomocy w zakresie poradnictwa psychologicznego i socjalnego, włączając w to punkty kontaktowe dla rodzin dotkniętych przestępczością nieletnich;
11. podkreśla szczególną rolę szkoły i wspólnoty szkolnej w kształtowaniu osobowości dzieci i młodzieży; podkreśla, że dwie zasadnicze cechy charakterystyczne dzisiejszej szkoły, tzn. różnorodność kulturowa i uwypuklenie rozróżnienia klasowego mogą doprowadzić, wobec braku koniecznych w systemie kształcenia struktur w zakresie interwencji, pomocy oraz kontaktu z uczniami, do zjawisk przemocy szkolnej;

12. zachęca w tym kontekście państwa członkowskie do sformułowania pod adresem władz szkolnych koniecznych wytycznych na rzecz stworzenia nowoczesnej procedury rozwiązywania konfliktów w środowisku szkolnym dzięki instancjom mediacyjnym, w których zasiadaliby wspólnie uczniowie, rodzice, nauczyciele i właściwe służby lokalnego kierownictwa;
13. uważa, że niezbędne jest zapewnienie nauczycielom odpowiedniego szkolenia umożliwiającego im radzenie sobie z niejednorodnością klas, stosowanie pedagogiki nie będącej moralizatorską, lecz zapobiegawczą i opartą na solidarności oraz zapobieganie piętnowaniu i marginalizacji zarówno nieletnich przestępców, jak i tych spośród uczniów, którzy są ich ofiarami;
14. wzywa poza tym państwa członkowskie do włączenia do polityki edukacyjnej przyznawania wsparcia psychologicznego i doradztwa szczególnie przeznaczonych dla dzieci mających problemy resocjalizacyjne, możliwości udzielania pomocy medycznej w każdym obiekcie szkolnym, wyznaczania pracownika socjalnego przydzielanego do każdego przypadku w ograniczonej liczbie obiektów szkolnych, socjologa-kryminologa, pedopsychiatry i ekspertów w dziedzinie przestępczości dziecięcej, ścisłej kontroli spożywania alkoholu i używania narkotyków przez uczniów, walki z wszelkiego rodzaju dyskryminacją wobec członków wspólnoty szkolnej, wyznaczenia wspólnotowego mediatora będącego łącznikiem między szkołą a wspólnotą, a także współpracy między poszczególnymi wspólnotami szkolnymi w zakresie opracowywania i realizacji programów przeciw przemocy;
15. wzywa państwa członkowskie i właściwe władze regulacyjne na szczeblach krajowym i regionalnym do wzmożonego czuwania nad ścisłym przestrzeganiem wspólnotowych i krajowych przepisów dotyczących sygnalizowania treści programów telewizyjnych i innych mogących zawierać sceny szczególnie gwałtowne lub niepożądane dla nieletnich; wzywa poza tym państwa członkowskie do opracowania w porozumieniu z kierownictwem środków masowego przekazu „mapy drogowej” mającej na celu ochronę praw dziecka, a szczególnie nieletnich przestępców, i zakładającej zakaz rozpowszechniania scen skrajnej przemocy w pewnych godzinach dnia oraz ujawniania tożsamości nieletnich zamieszanych w działania przestępcze;
16. zaleca państwom członkowskim umocnienie roli i podniesienie jakości ośrodków młodzieżowych uważanych za miejsca wymiany dla młodych ludzi i podkreśla, że integracja młodocianych przestępców w tych miejscach przyczyni się do ich resocjalizacji i umocni w nich uczucie przynależności do społeczeństwa;
17. podkreśla, że środki masowego przekazu mogą odegrać ważną rolę w zapobieganiu przestępczości nieletnich, podejmując inicjatywy w dziedzinie informowania i uwrażliwiania publiczności i rozpowszechniając wysokiej jakości programy podkreślające pozytywny udział młodzieży w społeczeństwie, kontrolując jednocześnie rozpowszechnianie scen przemocy, pornografii i spożywania narkotyków, a wszystko to w oparciu o porozumienia włączone do „mapy drogowej” mającej na celu ochronę praw dzieci;
18. podkreśla również znaczenie opracowywania w państwach członkowskich w ramach walki z przestępczością nieletnich środków przewidujących kary alternatywne w stosunku do kary pozbawienia wolności oraz kary o charakterze pedagogicznym, do których w szerokiej mierze będą mogli uciekać się sędziowie krajowi: oferowanie prac użyteczności publicznej,

resocjalizacja i intermediacja z ofiarami i kursy szkolenia zawodowego w zależności od powagi występków, wieku winnego, jego osobowości i dojrzałości;

19. zachęca państwa członkowskie do przyjmowania nowych innowacyjnych środków mających na celu sądową odpowiedź, takich jak bezpośredni udział rodziców i kuratorów nieletniego w procedurze karnej - od momentu wniesienia skargi do chwili wymierzenia kary - uzupełniony resocjalizacją i intensywną pomocą psychologiczną, wybór rodziny zastępczej upoważnionej w razie potrzeby do wychowania nieletniego i wsparcie, z punktu widzenia doradztwa i informacji, dla rodziców, nauczycieli i uczniów w przypadku stwierdzenia gwałtownych zachowań u nieletnich w środowisku szkolnym;
20. przypomina, że w dziedzinie przestępczości nieletnich przebieg procedury sądowej, czas jej trwania, wybór zastosowanej kary oraz jej późniejsze wykonanie muszą kierować się zasadami nadrzędnego dobra dziecka i poszanowania prawa proceduralnego każdego państwa członkowskiego; w związku z tym podkreśla, że kary więzienia mają być stosowane jedynie w ostateczności i być wykonywane w infrastrukturach przystosowanych dla młodocianych przestępców;
21. wzywa państwa członkowskie do zaplanowania w ramach zintegrowanego podejścia do przestępczości nieletnich specjalnych niezależnych środków budżetowych przewidzianych na przyjęcie działań zapobiegających przestępczości nieletnich, zwiększenia środków finansowych przeznaczonych na programy integracji społecznej i zawodowej młodzieży oraz wzrostu środków nakierowanych na odnowę i modernizację struktur przyjmujących młodocianych przestępców na szczeblu centralnym i regionalnym, a także na specjalistyczne szkolenia i kształcenie ustawiczne wszystkich odnośnych profesjonalistów i osób odpowiedzialnych;

W kierunku strategii europejskiej

22. apeluje do państw członkowskich, aby we współpracy z Komisją sporządziły i bezzwłocznie przyjęły pewne minimalne standardy i zasady dotyczące walki z przestępczością nieletnich obowiązujące we wszystkich państwach członkowskich; standardy te powinny opierać się na trzech podstawowych filarach, którymi są po pierwsze prewencja, po drugie środki sądowe lub pozasądowe, po trzecie resocjalizacja, reintegracja i integracja społeczna, stworzone w oparciu o zasady uznane na szczeblu międzynarodowym w ramach reguł pekińskich i wskazań z Rijadu, ONZ-owskiej Konwencji praw dziecka, a także innych międzynarodowych konwencji w tej dziedzinie;
23. jest zdania, że celem wspólnego europejskiego podejścia powinno być określenie modeli interwencji pozasądowej umożliwiającej walkę z przestępczością nieletnich i kontrolowanie jej, oraz że pozbawienie wolności i środki karne powinny być stosowane w ostateczności – wyłącznie wtedy, gdy jest to bezwzględnie konieczne;
24. uważa, że przyłączenie młodzieży do wszystkich kwestii i decyzji z nią związanych i jej uczestnictwo w nich są niezbędne, jeżeli ma nastąpić określenie wspólnych rozwiązań zakończonych sukcesem; uważa, że z tego też powodu należy czuwać nad tym, aby występujący w sądach dla dzieci asesory mieli nie tylko doświadczenie w dziedzinie edukacji młodzieży, ale także odbyli szkolenie uwrażliwiające ich na problem przemocy i młodzieży;
25. wzywa Komisję do określenia szczegółowych kryteriów, według których wszystkie

państwa członkowskie zgromadzą dane statystyczne na szczeblu krajowym, tak aby dane te były porównywalne i mogły zostać wykorzystane podczas planowania środków na szczeblu europejskim; wzywa państwa członkowskie, aby wzięły czynny udział w pracach Komisji, propagując tę inicjatywę i pozyskując informacje od właściwych władz krajowych, regionalnych i lokalnych, od stowarzyszeń, organizacji pozarządowych i innych organizacji społeczeństwa obywatelskiego prowadzących działalność w tej dziedzinie;

26. zachęca Komisję i władze krajowe i lokalne państw członkowskich do inspirowania się najlepszymi praktykami mającymi miejsce w krajach Unii, ponieważ umożliwiają one aktywizację całego społeczeństwa oraz pozytywne działania i interwencje ze strony stowarzyszeń rodziców i organizacji pozarządowych w szkołach, jak również społeczności mieszkańców; zachęca również do sporządzenia bilansu prób prowadzonych w państwach członkowskich, a dotyczących umów o współpracy pomiędzy policją, instytucjami edukacyjnymi, władzami lokalnymi, organizacjami zrzeszającymi młodzież, placówkami socjalnymi na szczeblu lokalnym przy zachowaniu zasady wspólnej poufności, a także strategii krajowych i krajowych programów na rzecz młodzieży; zachęca państwa członkowskie do inspirowania się najlepszymi mającymi w nich miejsce praktykami w celu walki z niepokojącym wzrostem spożycia narkotyków przez nieletnich oraz ze związaną z tym przestępczością, a także najlepszymi rozwiązaniami do stosowania w przypadkach konsumpcji problematycznej, zwłaszcza w dziedzinie opieki medycznej;
27. wyraża zadowolenie z istnienia krajowych inicjatyw zawierających pozytywne działania integracyjne, jak np. działający już w regionie Rioja „wychowawcy pozaszkolni”;
28. zwraca się do Komisji i państw członkowskich o wykorzystanie istniejących europejskich środków i programów, włączając do nich działania mające na celu walkę z przestępczością nieletnich i zapobieganie temu zjawisku, a także zapewnienie normalnej integracji społecznej przestępców i ofiar; w związku z tym zwraca uwagę na:
 - program szczegółowy „Zapobieganie i zwalczanie przestępczości” (2007-2013), zasadniczo ukierunkowany na zapobieganie przestępczości i ochronę ofiar,
 - program szczegółowy „Wymiar sprawiedliwości w sprawach karnych” (2007-2013), mający na celu popieranie współpracy sądowej w sprawach karnych w oparciu o wzajemne uznawanie i zaufanie, zintensyfikowanie kontaktów i wymianę informacji między właściwymi władzami krajowymi,
 - program Daphne III na rzecz walki z przemocą wobec dzieci i młodzieży,
 - program „Młodzież w działaniu” (2007-2013), którego naczelnym priorytetem jest pomoc młodym mającym mniejsze możliwości lub pochodzącym z mniej uprzywilejowanych środowisk,
 - działania w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego i programu Equal na rzecz wzmocnienia integracji społecznej i walki z dyskryminacją oraz ułatwiania dostępu do rynku pracy mniej uprzywilejowanym osobom,
 - inicjatywę Urbact popieraną przez UE, skupiającą się na wymianie najlepszych praktyk między europejskimi miastami w perspektywie stworzenia otoczenia bardziej znośnego dla mieszkańców i zawierającą działania mające na celu stworzenie bezpieczniejszego dla młodzieży środowiska miejskiego oraz działania nakierowane na integrację

społeczną młodzieży najmniej uprzywilejowanej, ich socjalizację i uczestnictwo;

- inicjatywy międzypaństwowe, takie jak „Let bind safe net for children and youth at risk”, skupiające się na przyjmowaniu środków na rzecz dzieci i młodzieży będących w niebezpieczeństwie lub znajdujących się w warunkach wykluczenia społecznego, a w których mogą i powinni brać udział partnerzy z możliwie największej liczby państw członkowskich,
 - europejską linię telefoniczną dla zaginionych dzieci, wśród których znajdują się ofiary przestępczości nieletnich;
29. podkreśla potrzebę bliskiej współpracy i tworzenia sieci między wszystkimi organami sądowymi i policyjnymi na szczeblu krajowym i wspólnotowym w zakresie dochodzeń i rozwiązywania przypadków zaginionych dzieci, ofiar przestępczości nieletnich; podstawą tych działań powinny być szczegółowe cele strategii UE na rzecz praw dziecka, wymienione w komunikacie Komisji;
30. podkreśla, iż jednym z elementów prewencji i walki z przestępczością nieletnich jest rozwijanie polityki komunikacyjnej umożliwiającej uwrażliwienie społeczeństwa na problemy, wyeliminowanie przemocy ze środków masowego przekazu i popieranie tych środków masowego przekazu, których planowanie programów nie skupia się wyłącznie na programach obrazujących przemoc; apeluje w związku z tym o określenie europejskich standardów mających na celu ograniczenie propagowania przemocy zarówno w mediach audio-wizualnych, jak i drukowanych;
31. podkreśla, że dyrektywa 89/552/EWG¹⁰ („Telewizja bez granic”) ustala konkretne granice dla projekcji scen gwałtownych i, ogólniej, scen niepolecanych przy resocjalizacji dzieci, co stanowi odpowiedni środek zapobiegający przemocy nieletnich i wobec nieletnich; wzywa Komisję do podjęcia działań dodatkowych w tym kierunku, rozciągając zobowiązanie na sektor telefonii komórkowej i Internet; działania te będą musiały stanowić podstawowy priorytet polityczny w ramach wspomnianego komunikatu Komisji na temat praw dziecka;
32. wyraża zadowolenie z powodu wejścia w życie europejskich ram samoregulacji przedsiębiorstw europejskich na rzecz bezpieczniejszego wykorzystywania telefonów komórkowych przez dzieci i młodzież i podkreśla, że informowanie i uwrażliwianie dotyczące bezpiecznej nawigacji w internecie oraz bezpiecznego wykorzystywania telefonów komórkowych muszą w związku z tym być przedmiotem propozycji konkretnych i przymuszających na szczeblu europejskim;
33. zwraca się do Komisji o zachęcanie do uruchomienia europejskiego bezpłatnego numeru telefonicznego dla dzieci i młodzieży mających problemy, gdyż takie numery mogą w znacznym stopniu przyczynić się do zapobiegania przestępczości nieletnich;
34. wzywa Komisję, aby po sporządzeniu niezbędnych analiz na szczeblu europejskim przedłożyła wniosek dotyczący zintegrowanego programu wspólnotowego zawierającego przepisy dotyczące prewencji, wsparcia dla inicjatyw organizacji pozarządowych i współpracy pomiędzy krajami, jak również środków na programy pilotażowe na szczeblu regionalnym i lokalnym; przepisy zawarte we wniosku winny być oparte na najlepszych praktykach krajowych i powinny mieć na celu rozpowszechnianie tych praktyk w całej

¹⁰ Dz.U. L 298 z 17.10.1989, str. 23.

Europie, powinny również uwzględniać wymogi dotyczące szkolenia i infrastruktury socjalnej i pedagogicznej;

35. podkreśla, że na szczeblu działań wspólnotowych należy bezzwłocznie uwzględnić dwa podstawowe obszary polityki :

- zapewnienie środków na działania prewencyjne w ramach istniejących programów wspólnotowych oraz utworzenie w budżecie nowego działu dotyczącego zintegrowanych działań i sieci mających na celu walkę z przestępczością nieletnich,
- opublikowanie analizy, a następnie komunikatu Komisji w sprawie skali przedmiotowego zjawiska w Europie oraz podjęcie za pośrednictwem sieci ekspertów krajowych odpowiednich przygotowań do sporządzenia zintegrowanego programu ramowego na rzecz walki z przestępczością nieletnich;

36. w tym kontekście wzywa Komisję do sporządzenia programu, któremu będą towarzyszyć działania współfinansowane i w którego skład wejdą następujące elementy:

- rozpatrzenie najlepszych praktyk w zakresie prewencji oraz skutecznych i nowatorskich rozwiązań w oparciu o podejście wielosektorowe;
- pomiar i analiza możliwej długofalowej skuteczności niedawno przyjętych systemów stworzonych z myślą o młodocianych przestępcach, takich jak koncepcja „naprawcza” wymiaru sprawiedliwości,
- wymiana najlepszych praktyk na szczeblu międzynarodowym, krajowym i lokalnym przy uwzględnieniu bardzo pozytywnych doświadczeń zebranych w ramach programu przeciw przemocy Daphne, który można zacytować jako przykład „najlepszych praktyk” poprzez liczne skuteczne projekty przeciw przemocy,
- zagwarantowanie, że głównym celem przedmiotowych działań i praktyk jest dobro dziecka i młodej osoby, ochrona ich praw oraz wpajanie im ich obowiązków i przestrzegania prawa;
- opracowanie europejskiego modelu ochrony młodzieży, opierającego się na trzech podstawowych filarach, którymi są prewencja, środki sądowe i pozasądowe oraz integracja społeczna, a także na promowaniu wartości związanych z poszanowaniem i równością oraz promowaniu praw i obowiązków dla wszystkich,
- opracowanie programów kształcenia i szkolenia zawodowego nieletnich, które ułatwią ich integrację ze społeczeństwem oraz wprowadzenie rzeczywistej równości szans za pośrednictwem kształcenia ustawicznego dla wszystkich; szkolenie będące ponad wszystko skutecznym dla każdego oraz realizacja celów barcelońskich stanowiąca warunek wstępny wszelkiego skutecznego zapobiegania przemocy; popieranie istniejących inicjatyw realizowanych w tym kontekście przez organizacje młodzieżowe,
- zorganizowanie skoordynowanego kształcenia ustawicznego dla krajowych rzeczników praw obywatelskich, organów policji i przedstawicieli wymiaru sprawiedliwości, właściwych władz krajowych i organów nadzoru,
- utworzenie sieci właściwych służb instancji lokalnych i regionalnych, organizacji

młodzieżowych oraz wspólnoty szkolnej;

37. zaleca Komisji, aby w ramach prac wstępnych nad europejskim obserwatorium przestępczości nieletnich i powiązanim z nim programem ramowym, bezzwłocznie zaproponowała następujące środki mające na celu promowanie i rozpowszechnianie doświadczeń i wiedzy specjalistycznej:

- wspólne badanie i rozpowszechnienie wyników działań podjętych w ramach polityk krajowych,
- organizowanie konferencji i forów z udziałem ekspertów krajowych,
- propagowanie komunikacji i wymiany informacji pomiędzy właściwymi władzami i organami wspólnotowymi za pośrednictwem Internetu oraz utworzenie strony internetowej poświęconej tym zagadnieniom,
- utworzenie międzynarodowego ośrodka doskonałości;

0

0 0

38. zobowiązuje przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu oraz Komitetowi Regionów.